

»Frauen – Morde – Lustbarkeiten«

PARODISTIČNI VARIETE

izvajajo: Die Niederträchtigen

v četrtek, 12. februarja 1998, ob 20. uri
v kulturnem domu KUMST
v Žitari vasi

Prisrčno vabljeni

Sklepna izjava ob sprejemu

Predsednik Republike Slovenije Kučan je po sprejemu predstavnikov slovenskih manjšin v Avstriji, Italiji in na Madžarskem dal sklepno izjavo, v kateri govori o tem, da manjšine niso več dejavnik nezaupanja v odnosih med državami, ampak da postajajo dejavnik ustvarjanja novih odnosov na temelju zavezanosti narodov in držav evropskim vrednotam.

Za samozavest in položaj manjšine pa je pomembno, da je matična država ugledna in dejavna. Manjšine so avtonomen in samostojen subjekt, tako

znotraj države, kjer živijo, pa tudi v razmerju z matično državo. Zato je potrebno spoštovati to avtonomijo, zaželeno pa je skupno predstavljanje manjšinskih zahtev, vendar matična država ne more predpisovati oblik tega sodelovanja, ki jih morajo manjšine najti same in upoštevati pri tem vso pestrost civilno-pravnega združevanja.

Razumljivo je, da manjšina ostaja še naprej pluralna in da se mora ta pluralnost izražati v notranjem življenju držav, v katerih živijo, pa tudi v razmerju do Slovenije. S. W.

Kučan: Organiziranost je avtonomna zadeva manjšine

OB SLOVENSKEM kulturnem prazniku je predsednik R Slovenije Milan Kučan priredil tradicionalni sprejem za predstavnike zamejskih Slovencev. Ob tej priliki je poudaril, da je organiziranost zamejcev avtonomna zadeva le-teh in se R Slovenija v to ne sme vmešavati oziroma nastopati kot razsodnik. Slovenija mora spoštovati politični in svetovnonazorski pluralizem manjšin. Hkrati je koroške Slovence pozval, naj se skušajo v ključnih vprašanjih uskladiti. V podobnem smislu sta se izrazila državna sekretarja v zunanjem ministrstvu Ivo Vajgl ter Mihaela Logarjeva.

Od koroških Slovencev so se sprejema udeležili predsednika ZSO in NSKS, dr. Marjan Sturm in Nanti Olip, predsednika SPZ in KKZ dr. Brumnik in dr. Zerzer, predstavnik EL mag. Vouk, predsednik SGZ dr. Matevž Grilc ter predstavnik cerkve dr. Jože Marketz. Predstavnik(-ca) slovenskih socialdemokratov na sprejem ni bil(-a) vabljen(-a), kar je dr. Sturm tudi omenil.

Razgovor s predsednikom Milanom Kučanom je pokazal, da odnos Slovenije do zamej-

skih Slovencev očitno še ni določa dorečen. Upati je, da bodo tudi vsi politični faktorji v Sloveniji v manjšinskem vprašanju našli takšno uskladitev, kakršno pričakujejo od zamejcev.

Sprejemu je sledilo skupno kosilo vseh predstavnikov zamejcev iz Italije, Avstrije in Madžarske z visokimi predstavniki R Slovenije. Zvečer pa so se v Cankarjevem domu udeležili proslave ob kulturnem prazniku. ■

PROMET

Načrti za izboljšanje cest

Koroška načrtuje v naslednjih letih porabiti 7 milijard šilingov za izboljšanje cestne mreže, od

tega v tem letu milijardo in pol, kar je za 200 milijonov več kot lani. Večja projekta sta pri tem izgradnja avtoceste čez Pack, za kar je predvidenih 1,3 milijarde, in drugega predora skozi Katschberg (900 milijonov). Načrtovane pa so še izgradnje cest skozi Dravsko dolino in dovoznice z Zilje.

Te izgradnje pa bodo poživile tudi gradbeništvo, saj je z njim povezanih tudi na tisoče delovnih mest. Že samo v izgradnji cest je zaposlenih okoli 4000 ljudi.

Poleg cest pa je 132 milijonov namenjenih še dodatno za izgradnjo kanalske mreže. Ta sredstva je Koroški odobrila družba Österreichische Kommunalkredit. Doslej je kanalizacija Koroške dosegla 60 odstotkov, v projektu pa so še dolina Mele, Straßburg, zahodni del Vrbskega jezera, Heiligenblut, Milstattsko jezero, Dobrla vas in Stockenboi, deželne podpore znašajo tu 50 odstotkov. S. W.

Prešernove nagrade

To najvišje kulturno odlikovanje, ki ga podeljuje Republika Slovenija, je bilo letos namenjeno gotovo najbolj znani slovenski scenaristki, arhitektki Meti Hočevar, poleg nje pa je nagrado dobil tudi pisatelj in dramatik Saša Vuga. Na svečanosti v Cankarjevem domu v soboto zvečer je imel slavnostni govor lanski Prešernov nagrajenec, pesnik Niko Grafenauer, ki je poudaril vlogo razumnikov v procesu osamosvajanja države Slovenije.

V utemeljitvi nagrade je za Meto Hočevar bilo rečeno, da se je zadnjih petindvajsetih letih nesporno formirala kot vodilna in najizrazitejša scenografinja v sodobnem slovenskem gledališču, pa tudi v mednarodnem gledališkem prostoru.

Saša Vuga pa odlikuje njegova estetska rafiniranost in jezikovna intenzivnost. Traumatični dogodki iz polpretekle zgodovine pa so zaživeli na poseben način v najnovejšem romanu »Opomin k čuječnosti«.

Nagrade Prešernovega sklada pa so dobili kipar Jakov Brdar za razstavo v Mali galeriji, plesalec in koreograf Matjaž Farič za predstavi »Trilogija« in »Klon«, pisatelj Uroš Kalčič za roman »Numeri«, igralka Milada Kalezić za vlogo baronice v »Florentinskem slamniku« in Katarine v »Ukročeni trimoglavki«, oblikovalka Eta Sadar Breznik za razstavo tapiserij v Cankarjevem domu ter režiser Igor Šterk za režijo filma »Ekspres, ekspres«. S. W.

Na prireditvi ob slovenskem kulturnem prazniku v Železni Kapli so poleg Žitrajčanov prepevali tudi Selani. Kljub sosedstvu in bližini je bilo to prvo gostovanje po dolgih letih. S programom so navdušili Kapelčane. Naj bo to začetek ponovnega sodelovanja, ne pa le enkratni obisk! **Stran 5**

PREBLISK

■ Da je Slovenija naredila 8. februar, obletnico Prešernove smrti, za kulturni praznik, je verjetno ena najlepših potez države. Kultura je Slovincem pomenila tisto oporno točko, iz katere narod črpa samozavest in dokaz svoje specifičnosti. Prav zato so Prešernove nagrade tisto priznanje, ki si ga želi vsak ustvarjalec kot krono svojega dela.

Spomnim se, da je prvi slovenski kulturni minister nove države Capuder še razlagal, da je ta nagrada »obremenjena« s starim režimom, da se je dajalo nagrade po tem, ali je bil kdo temu režimu povšečen ali ne, in zato naj bi jo kar ukinili. Na srečo se to ni

zgodilo, a so bili nekdanji dobitniki prav gotovo užaljeni, saj se ne spominjam, da bi bili med njimi slabi umetniki.

Bile pa so nekoč manjšine pri teh podelitvah nekako bolj »prisotne«. Umetniki izza meja niso bili pozabljeni,

Ob kulturnem prazniku

predstavniki manjšin na proslavah niso bili poslani na »drugi balkon desno«. Pa kaj bi, vseeno nas še vabijo, in to je že nekaj, tudi če strukture v Ljubljani rade obravnavajo manjšine kot eksote – podobno kot v Avstriji. Za folkloro pa ne podeljujejo nagrad, kar je razveseljivo. S. W.

STUDIOBÜHNE BELJAK

Petek, 20. 2. 1998
ob 20. uri

Heimatabend

Bernhard C. Bünker
in Gottfried D. Gfrerer

Ponedeljek, 23. 2. 1998
ob 20. uri

ENGLISH THEATRE
All my sons

26., 27. in 28. 2. 1998
ob 20. uri

COMEDY CABARET
Killerkipferl
Steinbock in Rudle

10. LET
Vaščana pojo

Fubilejni
Koncert
s prijatelji

Sobota

28. 2. 1998, 20.00

Ljudska šola
Bilčovs

KOT JE razvidno iz članka »Koroška zamračena«, se v Sloveniji ukvarjajo z mislijo, da bi imena in primke zapisovali samo s »slovenskimi« črkami. Prav krepko upam, da bodo pametni ljudje zmagali in preprečili tako samovoljno potvarjanje te zunanje identitete posameznika. Rojena v Sloveniji nekaj let po vojni, ko je bilo še vse »fuj«,

kar je dišalo po nemškem, so mi na rojstni list udarili primke brez »c« pred »h«; tako sem se kot dekle pisala vedno drugače kot ostali člani družine. Nihče se ni kdove kako razburjal, psihoza je bila pač taka v tistih časih.

Takih primerov je na Koroškem nešteto: iz Lipušev so nastali Lipuschi, iz Gregoričev Gregoritschi in podobno. V sosvetu za slovensko narodno skupnost so apelirali na koroško deželno vlado, naj

KOMENTAR

Sonja Wakounig

vendar uvede slovenske šumnike oz. znake zanje, in menda v tej zadevi ni problema, pa tudi po občinah ni ovir, če to odgovorni želijo.

Pravzaprav je ta disput mlatenje prazne slame. Okvirna

konvencija evropskih narodnih skupnosti predvideva, da je treba pisati vsa imena izvira

Črkovni purizem

no, se pravi, v jeziku manjšin. Slovenija se h konvenciji prižnava, prav tako Avstrija, in tudi Slovenija ima manjšine. Ne verjamem, da si bodo Madžari, Italijani, Srbi, Hrvatje ali pa tudi drugi, ki imajo slučajno kak »tuj« priimek, prostovoljno dovolili pačenje imen. Janez Drnovšek je pred kratkim povedal, da slovensko pravo sloni na individualnih človeških pravicah in ne na kolektivnih.

Nasprotni prikaz dejstev

Slovenski vestnik, izdaja z dne 29. 1. 1998 je v uredniškem prispevku pod naslovom »ORF o radiu AGORA in Korotan« na strani 2 zapisal:

»Kako v ospredju je za nekatere voditelje slovenske desnice v manjšinski politiki potreba po »zmagovalcih« in »poraženih«, torej polarizacija namesto poudarjanja skupnih interesov, pa je razvidno iz za gledalce po vsej Avstriji gotovo izredno pomembnega sporočila mag. Pippa: »Veliki »poraženec« glede manjšinskega radia da je Zveza slovenskih organizacij, ker se ni hotela udeležiti pri radiu Korotan ...«

Ta trditev je napačna in podtikava mag. Pippu izjave, ki jih v resnici ni dal in stremljenje

po polarizaciji. Pravilno je, da je bilo v komentarju ORF v oddaji »Heimat, fremde Heimat« dobesedno povedano: »Veliki poraženec pri koroški rešitvi je Zveza slovenskih organizacij.« Mag. Pipp je izjavil edino, da je radijska družba Korotan ponudila Zvezi slovenskih organizacij udeležbo v istem obsegu kot Narodnemu svetu, da pa je ZSO ponudbo zavrnila. Po njegovem, da bo uspel radio tudi brez sodelovanja ZSO zelo dobro.«

Mag. Marjan Pipp

Opravičujemo se za netočnost: po pomoti so bile besede komentatorja pripisane mag. Pippu. Uredništvo

OBČINSKE VOLITVE V SLOVENIJI

Slast lokalne oblasti

VSAKA oblast je slastna, tudi tista na občinski oz. lokalni ravni. Letos se izteka mandat županom in svetnikom občin. Te dni pa v nekaterih okoljih resno razmišljajo tudi o ustanovitvi novih občin, ponekod pa se v novih manjših občinah odločajo, da bi se združevale z večjimi, praviloma mestnimi občinami. Kaže, da je politična scena te dni še najbolj zanimiva na lokalni ravni. Skratka, na državnem nivoju mora parlament pod streho spraviti kar zajeten svezanj odločitev in to vsekakor pred jesenjo oz. parlamentarnimi počitnicami.

Tudi v noveletnih intervjujih so prvaki političnih strank največ pozornosti namenjali tej

problematiki. Prve lokalne volitve v samostojni državi Sloveniji so bile prvo nedeljo v decembru l. 1994. Po veljavni zakonodaji bodo volitve letos najkasneje konec novembra, saj morajo biti zadnji prosti dan pred potekom štirih let od prejšnjih volitev. V Sloveniji je 136 občin in 9 tako imenovanih mestnih občin. Med predlogi, ki čakajo na sprejem v državnem zboru, pa je moč zaslediti želje oz. zahteve po 20 novih občinah. Da bi bila volja prebivalstva tudi upoštevana, je potrebno za take spremembe še razpisati referendume. Ob vsem tem pa naj še omenim nezadovoljstvo sedanjih vodilnih ljudi občin, ki se pritožujejo glede

financiranja dejavnosti, pa tudi vse večje centralizacije države. Tudi tu naj bi prišlo do nekaterih sprememb, vendar posebnega bogastva na ravni občin ni pričakovati. Drugače je seveda za tiste, ki imajo status mesta ali pa za samo prestolnico Ljubljano.

Vseeno pa je med ljudmi moč opaziti kar veliko pripravljenost za kandidiranje v politiko. Ne samo za župane, tudi za svetnike. Nagrade, nadomestila, sejnine ipd. so kar privlačne. Seveda pa ne gre pozabiti, da za redno zaposlene župane ali mestne svetnike veljajo zelo lepe plače. Ne samo med nezaposlenimi, tudi med tistimi, ki imajo solidne službe, je moč prav med vsemi kandidati in vsemi političnimi strankami iskati bodoče župane.

Aleš Kardelj

Slovenski kmetijski minister Ciril Smerkolj v pogovoru s kmeti

Foto: SV

VISOK OBISK V SELAH

Predstavitev nove klavnice

SKUPNOST južnokoroških kmetov v Selah je prejšnji teden imela svoj praznik. Skoraj dograjeno novo klavnico je obiskal minister za kmetijstvo iz Slovenije Ciril Smerkolj z delegacijo, pa tudi iz Škofje Loke so prišli predstavniki, saj so Selani prav tam dobili vso strokovno pomoč ob gradnji.

Prišli pa so tudi zastopniki dežele Koroške z agrarnim referentom Robertom Lutschoungom na čelu. Pred blagoslovitvijo je predsednik selske SJK Nanti Olip povedal, kako je prišlo do gradnje, koliko je doslej stala in koliko delovnih ur so marljivi Selani vložili v ta skupen projekt.

Predpisi v Evropski uniji glede klanja živali so postali silno strogi, upoštevati je treba higienske prepise, na razpolago morajo biti hladilni prostori. Doma ne bo smel klati praktično nihče več. Skupnost je dobila namreč odobren projekt od EU za novogradnjo, ki pa bo s svojo kapaciteto na razpolago kmetom in živinorejcem tudi v širši okolici.

S. W.

ZADNJI ČAS lahko vlada-jočo politiko opazujemo pri delu na dveh področjih, ki sta si toliko različni in tako daleč vsaksebi, da je iz načina, kako se ju vlada loteva, nemara mogoče razbrati kakšen globlji obrazec in stalnejše določilo.

Prvi primer. – Zveza slovenskih organizacij je nedavno razkrila, da slovenska vlada pritiska na manjšino v Avstriji, naj se »politično homogenizira«. Ne le, da si vlada jemlje pravico odločati, kaj naj bi bilo dobro za slovenske ljudi v Avstriji, še bolj dramatično je, kakšno vrsto organiziranja jim vsiljuje: od njih zahteva, naj se organizira po etničnem načelu. Predsednik ZSO Marjan Sturm se je pravzaprav izrazil preblago: ljubljanski režim dejansko pritiska, naj se manjšina v Avstriji homogenizira na predpolitičnem načelu. Zato ni čudno, da se je pod udarom znašla prav ZSO. Politika ZSO nam-

IZ »MLADINE«

Koroška zamračena, Slovenija počiščena

Piše Rastko Močnik

reč ni nikakršno etnično brambovstvo, temveč je politika sožitja ljudi v Avstriji – pa naj bodo Avstrijci, Avstrijke ali Slovenke, Slovenci ali Turki, Turkinje ali kaj drugega. ZSO se zavzema za tvorno sožitje, v katerem kulturne in narodnostne, jezikovne in življenjsko-slogovne razlike bogatijo vsakogar, kdor z njimi živi. ZSO je del napredne Evrope. V moderni državi, kakršna je Avstrija, je razsvetljena politika ZSO neprimerno bolj realistična kakor kakšno folklorno čitalništvo. Hkrati je skorajda zanesljivo, da bi domačijsko slogaštvo narodno skupnost naposled razbilo. Ker je politična raznolikost danes družbeno dejstvo, bi

politika skupnega etničnega lonca pripeljala le do notranjih bojev med frakcijami.

Drugi primer. – Kmalu naj bi vpeljali nove osebne izkaznice in zdaj razpravljajo o »naboru črk« za zapisovanje imen. Če bi obveljalo, da se imena zapisujejo samo s slovenskimi črkami, potem bi v izkaznici pisalo »Vagner«; ob kakšnem bolj širokosrčnem načelu pa bi pisalo »Wagner«. Ob tem so v Delu z odobravanjem povzeli tale navedek: »Splošni interes po nediskriminaciji, skupaj z varnostjo, hitrostjo in ekonomičnostjo pravnega prometa je tako močan, da se mu morajo pravice posameznika, pa četudi temeljne, umakniti.« Navajati tehnične razloge v prid kršenju človekovih pravic je danes že kar svetoskrusko; a prvi

razlog je vreden pozornosti. Argument je tale: kakšen »w«, »x« ali »y«, ki ga imate v imenu, vas naredi za eksota in za možno žrtev diskriminacije. Da pa ne bi postali žrtev samonikle radoživosti kakšnega mimoidočega nestrpnega, vas bo država raje že vnaprej prekrstila.

Na vprašanje, katera spremenjena črka v imenu je že prekrščevanje, je brez paradoksa mogoče odgovoriti samo: »prva«. Ali naj bi ta država svojim državljanom in državljanom storila tisto, kar je, denimo, s Slovenkami in Slovenci počel fašistični režim?

Kaj je skupno koroškemu in ljubljanskemu primeru? Etniziranje politike, in pa tista značilna mešanica zdravorazumskega

primitivizma in napadalnosti, ki ji na kratko pravimo populizem. Navadno menijo, da je populizem v politiki posebna vrsta demagogije. Ta interpretacija je pravzaprav različica teorije zarote. Mogoče pa politični razred populistične retorike ne gonj zato, ker bi bil tako prevečan, temveč zato, ker drugače ne zna? Nemara politični razred sega po mehanizmih množične psihologije preprosto zato, ker je sam strukturiran kot populistična množica? Ker je zgolj krdelo atomiziranih posameznikov, ki jih poganjajo vse-skozi zasebni interesi. Ker ni sposoben izoblikovati nikakršnega občega interesa. In zato iz avstrijskih Slovencev dela podalpske jodlarje, iz nas pa nepismene idiote?

Michael Petrowitsch

Na južnem Štajerskem živijo ljudje, ki govorijo slovensko, to pa ponavadi tedaj, kadar ni zraven tistih, ki slovensko ne znajo. Izražanje v slovenščini ima še vedno negativni predznak, tako nekoč kot danes. Do sredine 18. stoletja je živel nemško govoreče prebivalstvo v koeksistenci s slovensko govorečim. V 19. stoletju so začeli postavljati jezikovno mejo skozi vojvodino Štajersko, tej pa je po prvi svetovni vojni sledila državna meja. A po St. Germainu je ostalo nekaj dvojezičnega področja na ozemlju današnje Avstrije. Te občine so bile od prejšnjega stoletja dalje pod hudim asimilacijskim pritiskom. »Po prvi svetovni vojni je bila slovenščina zaradi raznih pripetljajev stigmatizirana za jezik Srbov in ni bila več sprejemljiva za politično in družbeno samo nemško govoreče,« je zapisala zgodovinarica Haberm-Zemljčič, ki je sama pripadnica manjšine, v svoji disertaciji o domači občini Radgona in okolici. »Člen VII – Kulturno društvo za Štajersko« poskuša tematizirati to stigmo od leta 1988 dalje.

Poudarjanje prijateljstva med uradno Štajersko in Republiko Slovenijo pa prikriva dejstvo, da obstajajo v obeh deželah manjšinski problemi, ki v svoji nedotaknjenosti samo čakajo na to, da postanejo žogica v igri »Evrope bodočnosti«. Določeni krogi v Avstriji grozijo z zimskimi viharji, ki da bodo sledili majskim sapicam, ko gre za priključitev Slovenije k EU in s tem povezanim prizanjem nemško-avstrijske narodne skupnosti v Sloveniji. Pismo deželne glavarke Klasniceve predsedniku R Slovenije Kučanu

formulira princip junktimiranja – ki je doslej podtalno obvladoval vprašanje priznanja – kar naravnost.

Tako ravnanje se nadaljuje na občinski ravni. Čeprav gre pri kulturnem prekomejnem sodelovanju predvsem za to, da bi meje premagovali, pa se zdi, da se dogaja ravno obratno. Priča-kuje se, da bo po poskusu »zbrisati meje« in po nekakšnem karnevalu spet brz nastopila normalnost. Konfrontacija imaginarne čiste nemško-avstrijske kulture na eni strani s čisto slovensko na drugi poskuša etabrirati mit o realno obstoječi čisti etniji in v glavnem

ŠTAJERSKI SLOVENC

Izguba kulture – po kakšni poti?

Ko so lani poleti »Člen VII – Kulturno društvo za Štajersko« iz politično-ideoloških vzrokov izključili iz neke spremne prireditve južnoštajerskega gledališkega festivala, je kot odgovor medijem in bolj za interno področje krožil kot primerno opravičilo med drugimi statement, ki z nekaj besedami ponazarja to specifični štajerski položaj: »Tu gre za srečanje kulturnih iniciativ in ne manjšinskih organizacij.« Narod, etnija, kultura: kako spraviti to skupaj?

deluje kot praktičen dokaz o etnopluralni Evropi, ki ga je postulirala nova desnica. Na ta način se dobronamerne interkulture prireditve stilizira v manifestacije, ki so urezane po vzorcu pojma etnizirane kulture. S tem pa se elegantno ognje-manjšinskemu vprašanju v lastni deželi.

Raziskovalec rasizma Leon Pollakov je že večkrat opozoril na to, kako zgodaj se v nemški zgodovini pojavlja nenehna zamenjava »krvi« in »jezika« s kulturo, in niti usoden vrhunec takega pojmovanja ni preprečil, da bi s tem ne nadaljevali. Je-

zik, zgodovina in skupni izvor so na ta način stebri naroda. Iz tega sledi, da mora dvojezični odložiti del svoje identitete, ko gre od doma. Slovenščina je postala tako zasebna zadeva in je izginila v ozadju. Pri prekomajnih sodelovanjih med Štajersko in Slovenijo, pa naj bodo to šolska partnerstva ali kulturne prireditve, ki se polne lastne pomembnosti namakajo v specifičnem meščanskem pojmovanju umetnosti in kulture, se le dozdeva, da se bo tisto »trdno« in »okostenelo« zmečhalo. Koncepti pojmovanja sveta, ki definirajo pojme kot sta »valovanje« in »morje« v nasprotju s

reotip smešnosti. Podtalna »slavofobija« kaže svoj obraz v vsakodnevni uporabi jezika:

Tako so hvalili v časopisu neko velikansko razstavo, ki je bila lani poleti v Gradcu, kot turistični magnet za južnonemški in severoitalijanski prostor (»kot npr. Milano«, sic!). Germansko-italijanska os je tako še naprej prisotna, medtem ko prostor bližje ležečih držav v zavesti pisca enostavno ne pride v poštev. Slovanski kulturni narodi? Nepojmljivo!

Princip tistega »spodaj«, ki ga je Slavoj Žižek nekoč tako dobro razgmil na primeru narodnih skupnosti v Jugoslaviji, je tudi

tirani v Gradec in ne v Ljubljano!« Upravičeni strahovi kot je ta kažejo na pomanjkljivo soočanje uradne Štajerske z zgodovino. Dokler je ta v praznem prostoru, se bo lepo godilo populističnim silam, ki slikajo na zid slovenizacijo/titoizacijo južne Štajerske. Pričam časa pa prihaja v spomin Koroška v sedemdesetih letih, ko so prizadevi in pripadniki manjšine vstajali in rekli »Govorim sicer slovensko, pa sem zaradi tega Slovenec?« Taki stavki pričajo o strahu in premagani oz. zavrti identiteti. Naloga zakonodajca je, da intervenira prav v tem odprto postavljenem vprašanju in da naloži odgovornim, da bodo odvzeli strah.

Nek mlad, angažiran pripadnik narodne skupnosti na Štajerskem naj bi se pred letom peljal na Koroško na manjšinski kongres, kjer naj bi prikazal položaj manjšine v obliki predavanja. Očitno so mu v socialnem okolju »prali glavo« (»ne boš dobil več dela v okraju«, »vsi se te bodo izogibali« itd.), da si je čez noč premislil in se odločil, da se kljub osebni prizadetosti ne bo več angažiral.

Če zastopnik občine reče, da se v zadevi »manjšinske politike že desetletja ni nič zgodilo«, ali pa da se pripadnik manjšine počuti bolj doma v »slovenskem kegljaškem klubu«, potem to kaže na politično prakso zamolčevanja. »Definiraš se z molkom in kdor prelomi ta molk, tega je treba po tukajšnjem sistemu vrednot kaznovati od zgoraj«, piše Haberm-Zemljčič ob obravnavanju položaja narodne skupnosti in manjšinskega jezika. Kar del dežele po imenu »Molk«, ki je nezmožen, da bi artikuliral svojo preteklost, oblast pa mu ne nudi nobene pomoči. ■

IZ EVROPSKEGA PARLAMENTA

Kdaj bomo plačevali z evrom?

Za skupno evropsko valuto, znano pod imenom »euro«, Slovenci pa pišemo »evro«, imajo že pripravljen »vozni red«. Priprave so v polnem teku, prvega maja letos pa bodo finančni ministri Evropske unije dali priporočilo, katere države članice naj bodo pri skupni valuti od vsega začetka, in hkrati določili bilateralne tečajne menjave valut članic. 1. januarja 1999 bodo dokončno določili te tečaje, s tem pa bo evro tako rekoč »rojen«. Do 1. januarja 2001, torej tri leta, bodo banke že med seboj obračunavale v evru, pa tudi podjetja bodo lahko v denarnem poslovanju, kjer je obračunavanje brez gotovine, lahko računali v evru. Pravi denar pa bo v pro-

metu najkasneje 1. januarja 2002. S tem bo odpadlo menjavanje; posebno še, če mora denarna vsota skozi več držav, je tega vedno manj. Poskusi so pokazali, da se vsota, ki gre skozi vse države članice, ob menjavi zmanjša kar za polovico. Zaradi poenostavljenega denarnega problema si gospodarstveniki obetajo tudi več mednarodnega poslovanja, kar naj bi tudi pospešilo zaposlovanje. Prav tako pa si obetajo več transparence pri odvijanju poslov.

Zanemariti pa ne gre tudi političnega pomena evra; povezava držav, posebej še s skupno valuto, naj bi preprečila možnost vojn v Evropi.

S. W.

Pismo bralke

Spoštovani dr. Janko Malle!

Pravzaprav sem Ti hotela svoje začudenje nad določenimi izjavami v govoru, ki si ga imel 1. februarja na sveškem pokopališču ob spominski prireditvi za žrtve nacizma, posredovati ustno, toda z ozirom na to, da je bil govor v celoti objavljen v Slovenskem vestniku, se mi zdi bolj primerno, da ugovarjam pisno.

Povedati Ti hočem tole: Ni res, da so se, kot si napisal Ti, »otroci iz Sveč – eno- in dvojezični letos pozimi prvič skupno predstavili z otroško gledališko predstavo«, saj je SPD Kočna v preteklih desetletjih (!) večkrat uresničilo mladinske igre (v režiji Francija Končana), pri teh »kulturnih akcijah«, kot jih imenuješ Ti, pa so redno bili vključeni tudi takšni mladinci oz. otroci, ki so tako rekoč nemško govoreči.

Res pa je, da je ta gledališka dejavnost v zadnjih letih v Svečah zamrla, zato sem bila toliko bolj vesela, da smo imeli decembra spet »domačo« premiero, na katero se Ti v svojem govoru nanašaš.

Potem v nadalje meniš, da bi »take skupne kulturne akcije med

slovensko in nemško govorečimi v dvojezičnem prostoru morale biti nekaj normalnega« in da je »nacionalizem na obeh straneh tisti, ki nasprotuje takim etnično prese-gajočim kulturnim akcijam«. Strinjam se s prvim delom te izjave, o izjavi v drugem delu pa bi rada še kdaj diskutirala s Tabo, čeprav to ni tisto, kar me je motilo.

Ogorčena sem bila nad Tvojo izjavo, ki je sledila zgoraj navedenemu citatu očitno kot dokaz za Tvojo izjavljanje, ko dobesedno meniš, da si tem bolj vesel, »da je tudi v Svečah mimo vseh bojazni do sodelovanja z nemško govorečimi uspelo najti odprte ljudi, ki vidijo v kulturi sožitja nove kvalitete življenja«. Ta stavek implicira, da v minulih letih v Svečah še nikoli ni prišlo do sodelovanja z nemško govorečimi, da živijo tu sami »zaprti« ljudje, ki v kulturi sožitja ne vidijo »novih kvalitet življenja«. Ni mi jasno, kako si mogel takšno neresnico izustiti ravno na sveškem pokopališču, pred 500 ljudmi (!) iz Slovenije in Avstrije!

Resnica je, da si SPD Kočna desetletja uspešno prizadeva za sodelovanje z nemško in tudi z drugače govorečimi. Tako letos že 18. leto prirejamo mednarod-

ni slikarski teden, dolga leta smo organizirali prireditev Dober večer, sosed, že 12 let zapovrstjo za božič in 6. januarja v združenem zboru nastopata nemški AGV Harmonie in moški zbor članov Kočne, prav tako že nekaj let deluje otroški pevski zborček, v katerem so v glavnem nemško govoreči otroci, razen tega organiziramo slovenska in nemška predavanja, vedno spet nastopajo člani društva na skupnih prireditvah v naši občini.

Da so v našem društvu tudi nemško govoreči člani, se nam je vedno zdelo samoumevno kot se nam zdi samoumevno, da so doma vse prireditve SPD Kočna dvojezične.

Vse te aktivnosti zame pomenijo, da je bila letošnja zimska otroška gledališka predstava lepo in uspešno nadaljevanje dolgoletnega kulturnega prizadevanja v Svečah.

Nazadnje Te še prosim, da se drugič pozanimaš, preden postaviš številne kulturno zavzete ljudi iz Sveč (in okolice) v nek »mračnijaški« in celo »nacionalistični« kot.

Lep pozdrav,
dr. Tatjana Feinig,
predsednica SPD Kočna,
Sveče/Suetschach

ZUMTOBEL STAFF GMBH

Tehnik z zaključeno višjo tehniško šolo (HTL-Techniker), elektrotehnik, z opravljeno vojaško obveznostjo in dobrim znanjem slovenščine, dobi službo.

Informacije po tel 0463/34 2 13, gospa Potz.

PROSLAVO ob slovenskem kulturnem prazniku sta že tradicionalno izvedli tudi slovenski prosvetni društvi »Zarja« iz Železne Kaple in »Valentin Polanšek« z Obirskega. Udeležba občinstva v farni dvorani v Železni Kapli preteklo soboto na predvečer praznika je bila razveseljivo dobra, program pa izredno bogat. Nastopili so kar trije zbori, domači mešani pevski zbor in gosta, moški zbor »Trta« iz Žitare vasi in mešani zbor Pevskega društva iz Sel. Domači recitarorji so pod vodstvom Poldeja Zundra naštudirali splet Prešernovih bolj in manj znanih pesmi, nastopila je kapelska otroška plesna skupina, glasbenika Adrijan Benetik in Krista Pavlič, za povrh pa v spremljavi Andreja Feiniga še solista Florentina Uneg in Bojan Kuhar.

Udeležence proslave je na začetku pozdravil predsednik obirskega društva »Valentin Polanšek« dr. Gustav Brumnik. Poudaril je pomen kulturnega praznika za našo kulturno zavest in izrazil zadovoljstvo, da imajo prireditve njemu v čast v Železni Kapli že kar bogato tradicijo.

Slavnostni govor je imel dr. Teodor Domej. V njem je najprej razmišljal o vlogi kulture in med drugim dejal: *Kultura je predvsem odnos do sočloveka. Ni le petje, igranje, slikanje in pisanje, k njej štejejo odnosi v družini, na vasi, v občini, deželi, znotraj narodne skupnosti in med različnimi narodi in drža-*

OB KULTURNEM PRAZNIKU V ŽELEZNI KAPLI

Razvijajmo pozitiven odnos do slovenščine!

Otroška plesna skupina je bila ena izmed biserov prireditve

Foto: SV

vami. Njena vloga v človekovem življenju je tako rekoč vseobsežna: spremlja ga od zibel do groba, omogoča mu sodelovanje v družbi, mu lajša težave in mu jih včasih tudi povzroča. Kultura je ohranjanje starega in spreminjanje podedovanega in iskanje novega. Je radovednost za staro in novo. Poznati in obvladati oboje prinaša zadovoljstvo in občutek varnosti. Znak človeku prijazne kulture se je veseliti različnosti in uživati ob njej, spoštovati različne poti tako v umetnosti kot tudi v družbenem življenju in imeti voljo za iskanje novih možnosti. Kultura naj bo uživanje v različnosti.

Glavni poudarek je govornik Teodor Domej posvetil ohr-

njanju in razvijanju slovenskega jezika. Pri tem se je oslonil na Slomškovo pridigo v Možberku že leta 1938, v času največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna in prvega slovenskega pesnika na Koroškem Urbana Jarnika. V skrbi za slovenski jezik je Slomšek dejal: »Slovenji jezik le tisti malo obrajta, ki sveta ne pozna, ino ne ve, kakšni ljudje po sveti živijo. Podoben je tak nevednemu otroku, kateri tudi misli, da je Celovško (Vrbsko) jezero nar večji morje na sveti inu de (je) unkraj Lojbela že konec sveta. ... Ne bodi vas sram, da ste Slovenci; to naj bo naša čast; in naj nas naši sosedi le zaničujejo, oni ne vedo kaj de-

lajo. Ravno oni, ki nas zasramujejo, so tudi pred nekolkimi leti Slovenci bili, kakor smo mi.«

O sedanjem jezikovnem stanju pa je Domej slikovito dejal: *Ko se je rodila moja mama, je prišlo na Koroškem v družinah, ki so z otroki govorile slovensko, na svet 1400 otrok, ko sem se rodil jaz, jih je bilo še okoli tisoč, ko sta se rodila moja dva, sta bila le še dva izmed kakih dvesto, ki so se doma naučili vsaj malo slovensko. Koliko jih bo, ko se bodo rojevali moji vnuki? ...Kdo izmed nas nima*

Dr. Teodor Domej

Foto: SV

jemu še na vsakega petega ali šestega umrlega se rodi otrok, ki ga doma naučijo slovensko.

Ob koncu je Domej kot šolski strokovnjak predstavil šolske možnosti za učenje slovenskega jezika, ki so v primerjavi s preteklostjo danes mnogo bolj odprte.

O povezanosti in soodvisnosti kulture in jezika pa je svoj govor zaključil s pozivom: *Kultura ni le dediščina preteklosti in zadeva sedanjosti, temveč tudi naloga za prihodnost. Da bomo kos njenim izzivom, moramo vanjo stopiti pripravljeni. ... Znanje je najboljši kapital in zato ima šolstvo v življenju naše države in tudi naše narodne skupnosti tolikšen pomen. Izkoriščajte možnosti, ki jih nudi – tudi v prid preživetja našega jezika in kulture. In zavedajte se kapitala, ki ga imamo: dvojezičnosti. Vzgojimo v družinah otrokom pozitiven odnos do slovenščine in ne bo se nam treba bati prihodnosti.*

Jože Rovšek

PREMIERA SKUPINE MI SMO MI

Simpatična celovška »Sapramiška«

LETOS si je celovška lutkovna skupina Mi smo mi izbrala lažjo predstavo kakor je bil lanski Evgen, zato pa nič manj, za otroke celo bolj privlačno. Prejšnji četrtek zvečer je v Modestovem domu izvedla premiero »Sapramiške« in k njej se je zgrnila množica otrok, njihovih staršev, celo babic in dedkov. Predstava je potekala kot kak praznik, polna veselja, otroci gledalci so se glasno odzivali, poslušali z odprtimi usti in gledali z bleščečimi očmi. Resda je »Sapramiška« Svetlane Makarovičeve dobro narejena lutkovna pravljica, res pa je tudi, da sta jo režiser Tine Varl in oblikovalka lutk in scene Breda Varl prikupno izdelala in pri tem imela še srečo z dobrimi mladimi igralci.

Zgodba je preprosta, zobozdravstveno vzgojna. Teta Grizelda za rojstni dan Sapramiški podari tri velike lešnike. Toda joj, ko ta ugrizne vanje, se ji odlomi zob. V gozdu išče pomoč pri živalih, a edina rešitev je zobozdravnik. Lutke, izdelane po otroških risbah, so nastopale nad preprosto sceno iz blaga, ki je predstavljala gozd, prilagojena pa je bila tudi za spremembe. Nasajene so bile na palice

Simpatična Sapramiška je osvojila otroke

Foto: SV

in marionetno vodene. Ustvarjeno je bilo pravo pravljico vzdušje. Povezovalka pred sceno je spretno vodila skozi predstavo. Nastopali so: v vlo-

gi povezovalke Sonja Kramer, jezikovno in igralsko zelo spretna, lutkam pa so spretno vtilivali življenje Simona in Katarina Hartmann, Anja Wieser ter Marko Loibneger. Glasbo po notah Svetlane Makarovič je spretno priredil in aranžiral Edi Oraže, za zaključno pesem pa je igralce tudi spremljal na klavirju. Lutkovno skupino sta skozi vaje in priprave spremljala mentorja Tomo Millonig in Michaela Traunik.

Predstava je primerna tudi za manjše odre in prostore, zato bo zagotovo potovala po Koroškem in še kje.

Jože Rovšek

Igralci v premieri s svojimi lutkami

Foto: SV

Bojan Kuhar presega kvaliteto provincialnega solista

Foto: SV

bližnjih sorodnikov, ki so v družini opustili slovenščino? ...Če razvijem misel o zmanjševanju števila slovensko govorečih otrok naprej, lahko rečem, da sedaj na Koroškem vsako leto leže v grob več kot tisoč ljudi, ki so se slovenščine naučili kot materinščine, in kveč-

Občni zbor SPD »Trta«

VOBNOVLJENEM kulturnem domu v Žitari vasi so člani prosvetnega društva »Trta« zadnji petek na rednem občnem zboru dali obračun za petletno delovanje. V ospredju aktivnosti društva, ki šteje nad 140 članov, je bilo predvsem zborovsko petje in delo s folklorno skupino. Kot izredno pozitivno pa so društveniki poudarili, da je z obnovljenim kulturnim domom društvo dobilo spet svoje prostore in skupaj s kulturno iniciativo »Kumst« skrbi za reden kulturni program.

Na občnem zboru je dosedanjemu predsedniku Mirko Ogris po skorajda 16 letih oddal svojo dosedanjo funkcijo in v svojem govoru poudaril, da je v društvu uspelo ohraniti skupna prizadevanja za kulturno delo ne glede na ideološke in politične razlike. Prav tako pa je izrazil zaskrbljenost glede političnih prepričanj slovenskih osrednjih organizacij in dejal, da politični spori ne bi smeli vplivati na kulturno delo.

Za novega predsednika so izvolili Slavka Einspielerja, ki je opozoril na to, da se je klima

med vaščani v Žitari vasi zboljšala, sodelovanje z nemško govorečimi se je normaliziralo, kar pa je nedvomno tudi rezultat prizadevanja dela kulturne iniciative »Kumst«, ki s svojimi kulturnimi programi skrbi za to, da obnovljeni kulturni dom postaja kraj srečanja in zbirališče raznih kulturnih interesov. Predvsem zbuja nove interese med mladino. Einspieler je predstavil tudi nekaj zamisli za bodoči kulturni program, pri čemer je izpostavil predvsem celovečerni koncert Kernjakovih pesmi za prihodnje leto (100-letnica rojstva P. Kernjaka) in poživitev igralske dejavnosti.

Občnega zbora sta se udeležila tudi tajnika osrednjih kulturnih organizacij Janko Malle in Nužej Tolmajer. Oba sta poudarila, da se kulturno delo v društvih dokaj dobro uveljavlja in da se bosta zavzemala za to, da politični spori ne bodo segali v kulturne organizacije in društva, saj se na tem področju med koroškimi Slovenci največ ustvarja.

PROSLAVA OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU V CELOVCU

Pogovarjajmo se!

*Narod, ki se ne uči iz svoje zgodovine,
je drevo, ki so spodrezane mu korenine.
Kdor po prahu lazi kakor črv,
neki dan pod čevljem bo umrl.*

*Wer fügsam wie ein Wurm im Staube kriecht,
dem bald ein Stiefeltritt das Rückgrat bricht.*

Drage rojakinje, cenjeni rojaki, moj pokojni literarni tovariš Jože Javoršek se leta 1969 v pretresljivi izpovedni prozi z naslovom »Kako je mogoče« sprašuje o neizbežnih stiskah številčno majhnega naroda, kar bi se po angleško glasilo: small is beautiful ... but difficult. Zbrali smo se, da bi obhajali slovenski kulturni praznik Francetu Prešernu v čast in spomin. Še dve leti – in obhajali bomo dvestoletnico rojstva tega našega svobodni-selnega duhovnega velikana, vnetega za gesla francoske revolucije SVOBODA – ENAKO-PRAVNOST – BRATSTVO, ki se je v svojem pesniškem delu spoprijel s provincialnim mrčnjaštvom vsake sorte in vsaj za nekaj časa povlekel gare naših dedov-tlačanov iz cesarskokraljevskega in cerkvenoavtoritarnega močvirja ter oplemenitil naš rovtarski jezik za izražanje globljih, izostrenih misli in prefinjenega čustvovanja.

Moj nocojšnji govor naj bi bil slavnosten, a bojim se, da bo bolj delavniški kakor prazničen, saj stiske in zablode, ki v sta v zadnjem času vanje zabredla naša predstavniška vrhova, nimajo nič prida opraviti s prazniškim razpoloženjem. Zato mi ne zamerite, če ne bom mogel biti prijazen, ampak bom hud, ker je pač huda resnica, ki jo bom po svojih močeh skušal razgrniti: oba vrhova poudarjata, da jima gre za razvoj naše kulture, in vendar tvegata v javnosti nekulturen kulturni boj v veselje naših škodoželjnih nasprotnikov. Ljubljana pa, o matica, neslavno znana, zdaj demokracije vsa pijana, »na banderah jagnje božje, roženkrance na vratih ...« Cankarja za uhlje vleče, se pogreza v stari greh ... Spore k nam zdaj eksportira, upe zadnje nam podira. »Kranjč, ti le dobička išeš, bratov svojih ni ti mar ...« – bomo vsekdar Prešemovo peli »Elegijo svojim rojakom«, zloženo tu v Celovcu. Ko da vprašanje slovenske kulturne zavesti ni enako in nujno na obeh straneh Karavank! Skupen dvodnevni seminar politične Ljubljane in na ših dveh taborov bi lahko obojim s pridom posvetil v blodnjak pojmov in jih razčistil, se pravi na obeh straneh Ljubelja revidiral dozdašnjjo, močno obnošeno nacionalno zavest ter jo preoblekel v višjo (slovensko) kulturno zavest, uporabno za jutrišnjo bruseljsko Slovenijo ip Avstrijo. Kaj čemo danes in jutri – sredi Evrope – še z gesli »mi smo mi, smo pri Dravci doma, smo s slovensko dušo slovenske krvi ... hi hi?« Kaj čuda, da po takšnih naših spevih kar koj menstruirajo nasprotujoči – pojem v nekakšni naprednejši multikulturalnosti, ki da bolje ustreza zaželeni evropski integraciji, po slovensko povezovanju z Evropo ... Naš nocojšnji slavljencec je bil zelo načitan, zelo razgledan, v svojem času vsestransko izobražen človek, dvojezičen pesnik, skratka visoko kulturen. Že kdor zna in neguje en sam jezik, je kulturen človek, saj mu je odprta cela narodova duhovna zakladnica. A kdor obvlada dva jezika, je potemtakem kvečjemu bikulturen, če mu je tak vzdevek sploh

iz razvidnih vzrokov skupno bojkotirali avstrijsko uradno ugotavljanje pogovornega jezika? Pa menda tedaj – pred dvajsetimi leti – nismo bili vsi demonstranti slaboumni? Dovolite, včasih kjekdaj se je prenapetežem svetovalo: dajte no, pameti si sposodite! Za ta del se strinjam z zadnjim Preblistkom v Slovenskem vestniku, ki katastrofske navdušence svari: nikar v mišjo luknjo! Saj iz nje ne bi bilo več izhoda, ker bi pred njo noč in dan prežal veleniški mačkoni! – Bog si ga vedi, kaj buri po glavah teh naših načelnih narodnjakov. Če je to strast za

všeč, kakor je denimo možki, ki živi z dvema ženskama, bigamist. Kdor pa sploh ne bere knjig in z nikomer ne razpravlja o njihovi vsebini, da bi si tako razširil duhovno obzorje, je v resnici antikulturen. Neprimeren za vrh kake interesne skupnosti, ker mu manjka fantazija na osnovi samokritičnosti. Ta ugotovitev velja za vsakogar od nas, z menoj vred – France Prešeren nam bodi zgled s sonetom »Apel podoba na ogled postavi«. Apel je bil grški slikar. Tukaj prva kvarteta tega soneta: Apel podoba na ogled postavi, ker bolj resnico

LETOŠNJA proslava ob slovenskem kulturnem prazniku v našem koroškem zamejstvu je vendarle izzvenela nekoliko drugače kot sicer. Zakaj? Iz teatra koroškega ORF, kjer je uživala gostoljubje vrsto let, se je preselila v Mladinski dom, v bazo torej, kamor naj bi razširjali duh svobodoljubnega Prešerna; nadalje, udeležila se je ni le neka koroška kulturniška in funkcionalna elita kot doslej, ampak tudi številna mladina. Ta zagotovo ni prišla samo zaradi

predstavniški stolček, za družbeni ugled ali pa prizadevanje za službeno mesto, prav, ali tedaj naj berejo, berejo in še berejo slovensko kulturnopolitično zgodovino ter se učijo iz njenih napak.

Temeljna, čeprav manj usodno-nevarna se mi zdi zmeta v vrhu levega tabora, ki si po nepotrebnem izmišlja – desnemu taboru »nasprotujoči« – pojem v nekakšni naprednejši multikulturalnosti, ki da bolje ustreza zaželeni evropski integraciji, po slovensko povezovanju z Evropo ... Naš nocojšnji slavljencec je bil zelo načitan, zelo razgledan, v svojem času vsestransko izobražen človek, dvojezičen pesnik, skratka visoko kulturen. Že kdor zna in neguje en sam jezik, je kulturen človek, saj mu je odprta cela narodova duhovna zakladnica. A kdor obvlada dva jezika, je potemtakem kvečjemu bikulturen, če mu je tak vzdevek sploh

napovedanega govora Janka Messnerja – nič pa ji ni škodilo, da ga je slišala – bolj zaradi svojih sovrstnikov, katerih filmske stvaritve so bile predvajane v drugem delu, in nazadnje, misli našega pisateljskega staroste naj sliši čimveč ljudi, zato pa je bil ambient v Mladinskem domu zelo primeren. Ne preveč salonski, slavnosten, bolj delavniški, naš.

Funkcionarjev, katerim naj bi Messnerjeve besede dale misliti, je bilo kar precej, a koliko so zalegle? Bomo videli.

ljubi kakor hvalo, zad skrit vse vprek poslušaj, kaj zijalo neumno, kaj umetni od nje pravi ...

Nerazumljiva, da ne rečem tuja, vsekakor pa nedonošena se mi zdi misel, da je treba našo manjšino depolitizirati. Kaj ni v koroškem javnem življenju vsako naše dejanje in nehanje, da, že samo izgovorjena slovenska beseda v Mladinskem domu, izredno politična akcija! – Kakor je izredno politična tudi frajhaitliharja Gassnerja ugotovitev, da je na Koroškem en sam deželni jezik – nemški, saj je Slovence ob Ziljo in Dravo zgodovina postavila brez njegovega dovoljenja.

Vsaj 15 let po zadnji vojski smo bili po zaslugi naših osrednjih organizacij in matice depolitizirani, da bog pomagaj. Prebudili in politizirali so nas šele absolutni naše gimnazije: četrto stoletja je od tega, ko so nesebični in požrtvovalni organizirali

Solidarnostni komite za naše pravice ter zvalili slovensko in nemško govoreče Avstrijce iz mišjih lukenj na celovške ulice, da so tam v obeh jezikih razvpili avstrijski škandal o neizpolnjenem sedmem členu Državne pogodbe, torej čisto po zgledu puntarskih dedov 1515. leta: Aus irer gemain thetn sy schreien Stara prauda/ain yeder wolt sich rechen/ seines hern gut nun schwechn. Leukhup leukhup leukhup leukhup woga gmaina ... Z imenitno politično akcijo so nam naši mladi – med njimi posebno srčni zdajšnji zagovornik depolitizacije – vrtili zaupanje v samopomoč pa občutek človeškega dostojanstva. Brez strela, brez razstreliva, a jih potopani lažnivi Dunaj vse do danes še ni izplačal za njihove prostovoljne nočne šihte s čopiči in rdečim lakom, čeprav sem ga vsaj dvakrat javno

Ljudstvo stoji za njimi, in to je izpričalo z mogočnim aplavzom. Med udeleženci smo pogrešali slovenskega generalnega konzula v Celovcu, čeprav smo ga preje v avli videli. Pa vendar Messnerjev govor ni bil bolj kritičen kot so bili in so mnogi govori kulturnikov v ljubljanskem Cankarjevem domu; ali pa morda veljajo dvojna merila – V Sloveniji smo za svobodo govora in mišljenja, med odvisno manjšino na Koroškem pa ne.

J. R.

opozoril na ta dolg ... Kakor partizani Prešernove brigade so imeli v mislih geslo velikega vizionarja: »... manj strašna noč je v črne zemlje krili, ko so pod svetlim soncem sužni dnovi«. In so na osnovi politične akcije oba sprta tabora povezali v znamenju skupnega odpora zoper nasilje.

Včeraj je predsednik desnega vrha povedal v Kärntner Tageszeitung, da si velik del koroških Slovencev že pet let želi skupno zastopstvo. Resnica je drugačna, ne pet, kmalu jih bo petdeset let, ko je bilo treba sestaviti skupno spomenico koroških Slovencev za Državno pogodbo. Bil sem sorodničar te naše temeljne življenjske listine: bila sta nedostopno trmasta oba – Franc Zwitter pod nadzorom udbovske Ljubljane, Jožko Tišler pa avstroslovenec. Na pritisk s podeželja sta končno položila vsak svoj osnutek na skupno mizo in

se jela pogovarjati in dogovarjati. Iz tega dogovarjanja se je nato organsko razvil uspešni Koordinacijski odbor za uglaševanje naših naravnih idejno- in strateškopolitičnih razlik v mišljenju. Ta odbor je bil naš demokratični parlament, naše pametno, pravično zastopstvo skupnih interesov. – Zato prijatelji na dveh vrhovih, nazaj v KOKS! Ne preobračajte političnih kozolcev nasprotni nam koroški javnosti v posmeh ... Sedite k skupni mizi vsak s svojim delovnim programom in ju prediskutirajte v korist naše skupnosti. Poskrbite, da se bo mogla politično in gospodarsko razvijati iz naših vplačanih davkov! Ustanovite poklicno posvetovalnico in posredovalnico dela našim mladim!

Poslušajte jo, mlado šestošolko Mileno Olip, zmagovalko na letošnjem govorniškem natečaju, kako trka na vrata Zveze slovenskih organizacij in Narodnega sveta: »Začnimo pometati pred svojim pragom. Ne moremo in ne smemo zahtevati od drugih, da nam postavijo dvojezične table ...« In Miha Dolinška, našega uglednega filmskega ustvarjalca, ki kliče oba tabora k dialogu pa na pomoč, saj brez sklada za inovativne kulturne projekte ne bo razvoja kulture!

Prijatelji na naših vrhovih! Da bi varoval Jude v svoji državi, se je norveški kralj priznal za Juda in si pripel njihovo zvezdo na svoje prsi. Ni pomišljal: bi ali ne bi, ni se bal nacističnih preganjalcev, ampak se je solidariziral s preganjanci ... Kaj ni že davno čas, da bi se mi vsi iz poznavalcev razvili v priznavalce? Kakor Justina Polanšek, ki je sama od sebe v telefonsko knjigo dala napisati, da je doma na Obirskem.

Prijatelji na vrhovih, posnemajmo jo, organizirajte tak dvojezični vpis naših bivališč v telefonsko knjigo širom po Koroškem in organizirajte namestitve dvojezičnih krajevnih imen na tablice hišnih števil, da bojo naši otroci vedeli povedati, kje so doma! Obe akciji bi poglobljali našo zgodovinsko kulturno zavest. Živim v ponemčeni vasi že šest let, pa mi moje dvojezične tablice nihče ni uničil. Samo s takšnimi skupnimi akcijami bo prepri iz naših taborov pregnan, v duhu velikega Prešerna in njegovega Soneta o kaši, o oslovi senci ... Duh oživlja, črka sama je mrtva! Bikulturen bi se reklo: Es gibt nichts Gutes, außer man tut es, rečeno – storjeno.

Pa še P. S.: Um es mit Nachdruck, wohl gehört: mit nachdruck an den Tag zulegen, auszudeutschen, darf ich es zum Abschluß nun auch noch gassnerisch monokulturell versuchen: In Zeiten so vieler cretini senza confini sind des Kärntner Heimatfinstlers schlimmster Alpdruck die Slovenzen ohne Grenzen. – Alles klar? Zahvalim za pozornost. Ich danke für ihre Aufmerksamkeit.

Janko Messner, četrtega svečana 1998 v Mladinskem domu v Celovcu.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 12. 2.

ŽITARA VAS, v kulturnem domu – KUMST
20.00 »Frauen Morde Lustbarkeiten«. Variete Die Niederträchtigen

PETEK, 13. 2.

TINJE, v domu – Katoliška prosveta Sodalitas
12.30 Obrezovanje sadnih dreves za začetnike.
Voditelj: dipl. inž. Ernst Dragaschnig; traja do 16.30

BLATO, v klubu pri Črčju – Vaška skupnost
19.30 Svinjska sodba in pustnija

ŠENTJANŽ V ROŽU, v k & k – Vaška skupnost Šentjanž
20.00 Pustna seja

SOBOTA, 14. 2.

TINJE, v domu – Katoliška prosveta Sodalitas
9.30 Obrezovanje sadnih dreves za napredujoče.
Voditelj: dipl. inž. Ernst Dragaschnig; traja do 16.30

ŽVABEK, v farni dvorani – KPD »Drava« Žvabek
19.30 Veseloigra »Priložnostni dohtar« (Moliere – Vildrac).
Nastopa: igralska skupina Žvabek

SVEČE, pri Adamu – SPD »Kočna«
20.00 Pust s Kočno. Za ples igrajo Briefeldorfer Musikanten
in družina Goritschnig. Tombola; maske zaželeni!
Vstopnina 40 šil.

ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu – SPD »Danica«
20.00 26. ples »Danice«. Igra Alpe-Adria-Band;
od polnoči naprej bo vsako polno uro na razpolago taksi

ŽELEZNA KAPLA, Hotel Obir
20.00 Čebelarški ples. Igra ansambel »Fantje treh dolin«

NEDELJA, 15. 2.

ŠENTRUPERT, v gospodinjski šoli – PD »Lipa«
14.00 »Sem in tja – hin und her«, režija M. Hinteregger

TOREK, 17. 2.

TINJE, v domu – Katoliška prosveta Sodalitas
9.30 Izobraževalni dan za kmetice in gospodinje »Podeželje in
njegov poseben problemi – kmečka družina na prelomnici –
izziv za prihodnost; predavatelj: rav. dipl. inž. H. Herzog

SREDA, 18. 2.

ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD Šmihel
19.00 Predavanje: »Nega in oskrba starih in bolnih doma«
CELOVEC, v Mladinskem domu
19.30 Komedija »Sem pa tja – Hin und her« (Ödön von Horvath)

ČETRTEK, 19. 2.

TINJE, v domu – Katoliška prosveta Sodalitas
9.00 Zdravstveno varstvo v otroških letih.
Pred. dr. med. Barbara Eichwalder-Schaidinger

RADIŠE, v kulturnem domu – SPD Radiše
19.00 Predstavitve znanstvene raziskave o Radišah.
Predava: mag. Andreja Nindler

ŠENTJAKOB V ROŽU, v farovžu – Regionalni center Šentjakob
19.30 Liebeslyrik »Die unbekannte bekannte Christine Busta«,
mag. Krassimira Dimova

PETEK, 20. 2.

BLATO, v klubu pri Črčju – Vaška skupnost Blato
19.30 Svinjska sodba in pustnija

VOGRČE, pri Florijanu – KKD Vogrče
19.30 Veseloigra »Zdravnik po sili«, nast. igr. skupina Vogrče

ŠENTJANŽ V ROŽU, v k & k – Vaška skupnost Šentjanž
20.00 Pustna seja

SOBOTA, 21. 2.

TINJE, v domu – Katoliška prosveta Sodalitas
9.00 Dan čebelarjev in čebelarjev v Tinjah.
Predavatelj: dr. Aleš Gregorc; traja do 17. ure

VOGRČE, pri Florijanu – KKD Vogrče
19.30 Veseloigra »Zdravnik po sili«

GLOBASNICA, pri Šoštarju – SAK
20.00 GOGO – dance show in ples SAK, najlepše maske nagrajene

OBIRSKO, pri Kovaču – SPD Valentin Polanšek
20.00 Pustni ples, igra Trio Pavlič; vse šeme bodo nagrajene

NEDELJA, 22. 2.

RADIŠE, v kulturnem domu – SPD Radiše
14.00 Otroški pustni ples

ŠENTJAKOB V ROŽU, v farnem domu – Društvo upokojencev
14.00 Pustovanje

ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD Šmihel
14.00 Pustovanje za otroke

KOTMARA VAS, v farni dvorani – SPD »Gorjanci«
14.30 Veseloigra »Zdravnik po sili«

ŽELEZNA KAPLA, v farni dvorani – SPD »Zarja«
15.30 in ob 20.00 Pustna prireditve (sicnga)

DOBRLA VAS, v kulturnem domu – SPD Srce
16.00 Premiera igre »Mojca Pokrajculja« (Boris A. Novak),
nato PUSTOVANJE za otroke; režija: Marjan Bevč

LEDINCE, pri Borovcu/Hotel Mittagsgogel –
SPD Jepa-Baško-jezero
19.00 Igra »Na ogledih« (Kmečka burka). Igrajo gojenci
Modestovega doma; ob 18. uri »Otroški pust«
(otroci naj pridejo v šemah)

AGORA

DELAVNICA ZA DVOJEZIČNI RADIO

Dvojezični radio – teorija in praksa

od 13. do 15. februarja 1998

v kulturnem domu v Dobrli vasi

Delavnica je namenjena vsem osebam s področja kulturnega, vzgojnega in socialnega dela in pa tudi vsem, ki se zanimajo za sodelovanje. Naslednja delavnica za začetnike bo v Beljaku od 27. 2. do 1. 3. 1998. PRIJAVE: Trude Wieser, tel. 0463/514300-12, Helmut Peissl, tel. 04238/558.

KONCERT

ob 20. obletnici

ustanovitve

Glasbene šole

v petek, 20. februarja 1998,

ob 19. uri

v farni dvorani v Pliberku

Prisrčno vabljeni!

SPD »Danica«

vabi na

26. ples

v soboto, 14. februarja 1998,

ob 20. uri

v kulturnem domu

Igra Alpe-Adria-Band

Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence

Prof.-Janežič-Pl. 1
9020 Klagenfurt/Celovec

1. Prijavni rok za vpis v 1. razred in višje razrede ZG in ZRG za Slovence v Celovcu se prične v ponedeljek, 9. 2. 1998, in traja do petka, 27. 2. 1998. Uradne ure so dnevno od 7.30 do 12. ure in od 13. ure do 16. ure, ob petkih od 7.30 do 13. ure.

2. Ob prijavi za sprejem je treba predložiti spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva.

3. V naslednjih mesecih bo vodstvo ljudske šole javilo gimnaziji učni uspeh učencev,

ki so se prijavi za vstop v gimnazijo. Nato bo ravnateljstvo gimnazije pravočasno obvestilo starše o sprejemu učenca/učenke oz. o potrebnih sprejemnih izpitih. Ti izpiti bodo v sredo, 8. 7. 1998.

4. Za vstop v višje razrede veljajo podobna pravila. Priporočljivo je v tem primeru razgovor z ravnateljem. Prestop iz glavne šole v gimnazijo je možen.

5. Odbor šolske skupnosti je sklenil za leto 1998/99 naslednjo ponudbo: »angleški razred«; eden izmed prvih razredov bo imel razširjen pouk angleščine.

6. Starši bodo imeli pri zadostnem številu prijav tudi možnost popoldanske oskrbe svojih otrok.

Neža Fračko iz Večne vasi – 92. rojstni dan; Marija Jerlich iz Lobnika – rojstni dan in god; Katarina Ogris - Miklavževa mama iz Bilčovsa – 70. rojstni dan; Marjan Velik iz Celovca – rojstni dan; Marija Petrič-Wakounig iz Beljaka – 87. rojstni dan; Jurij Krassnig iz Grabalje vasi – osebni praznik; Jožej Kušej iz Šmihela – rojstni dan; Rozina Jop iz Nonče vasi – rojstni dan; Janez Snedec iz Ponikve – rojstni dan; Franc Čebul iz Šmihela – rojstni dan; Nežka Fračko iz Večne vasi – rojstni dan; Jože Kert iz Šmihela – rojstni dan;

RADIO KOROŠKA SLOVENSKE ODDAJE

ČETRTEK, 12. 2.

18.10 Rož – Podjuna – Zilja

PETEK, 13. 2.

18.10 Kulturna obzorja

SOBOTA, 14. 2.

6.08 Od pesmi do pesmi – od srca do srca

NEDELJA, 15. 2.

6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! (žpk. Polde Zunder)

18.00 Za vesel konec tedna

PONEDELJEK, 16. 2.

18.10 »Kratek stik«

TOREK, 17. 2.

18.10 Otroška oddaja

SREDA, 18. 2.

18.10 Glasbena mavrica

21.04 Rož – Podjuna – Zilja

PRAZNUJEJO

Marica Smrtnik z Obirskega – 30. rojstni dan; Marija Travaritiz s Kaple ob Dravi – 75. rojstni dan; Matilda Gregorič iz Podjune – rojstni dan; Katarina Urak iz Nagelč – rojstni dan; Marija Stern iz Rikarje vasi – rojstni dan; Terezija Raschun iz Mlinč – rojstni dan; Katarina Kanzian z Apač – rojstni dan; Marija Hribernik z Blata – rojstni dan; Jože Urank iz Encelne vasi – 70. rojstni dan; Franc Dolinšek z Bele pri Železni Kapli – rojstni dan; Marija

Golavčnik iz Stare vasi – 23. rojstni dan in god; Franc Novak z Bele pri Železni Kapli – rojstni dan; dr. Marija Stukelj-Novak iz Vasje vasi – rojstni dan; Marija Trušnovič iz Šentjakoba – 75. rojstni dan; Foltej Illgoutz iz Gorič – 86. rojstni dan in god; Meti in Hanzi Mak z Borovnice – rojstni dan; Joza Oraže in Urši Dovjak s Kota – rojstni dan; Dora Plautz z Blata – 52. rojstni dan in god; Branko Hudl iz Male vasi – rojstni dan.

Slovenski vestnik čestita!

SLOVENSKI VESTNIK

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

DEŽURNI TE ŠTEVILKE Jože Rovšek

ODGOVORNI UREDNIKI

Jože Rovšek (-30) ... kultura, slovensko zamejstvo

Sonja Wakounig (-34) ... politika, manjšinska družba

Tajništvo Urška Brumnik (-14)

Naročniška služba Milka Kokot (-40)

Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJI IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA

tel. 0463/50566

VSI

Tarviser Straße 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

■ Dvojezična zvezna trgovska akademija

9020 Celovec, Prof.-Janežič-Pl. 1
tel. 0463/382400, faks 33

14 let in sedaj? Prijavite se!

■ **TAK nudi:** splošno izobrazbo; jezikovno izobrazbo (slovenščina, nemščina, angleščina, italijanščina); višjo gospodarsko izobrazbo z učno firmo; izobrazbo v informatiki.

■ **Zaključek:** matura in diplomski izpit; obrtne upravičenosti; enakovrednost z EU-diplomo; pravica do študija na univerzah; kvalifikacija za višje poklice (management) v gospodarstvu in upravi.

■ Višja šola za gospodarske poklice

Vpisovanje v VŠGP in v Gospodinjstvo šolo bo od 9. do 28. februarja.

Gospodarska šola je smiselna alternativa politehnične šole in je močno življenjsko orientiran zaključek obveznega šolanja. Zato daje poseben poudarek praktičnim predmetom: računalništvu, obdelavi besedil, kuharstvu in strežbi, gospodinjstvu, predelavi tekstilij. VŠGP vodi v petih letih do mature in s tem odpre pot na Pedagoško akademijo in na vse univerze. Kot poklicno izobraževalna šola pa seveda tudi omogoča neposreden vstop v poklicno življenje v gostinskih, bančnih, pisarniških ipd. službah. Po uvedbi šolske avtonomije pa ima izobraževalna smer v Šentpetru poseben poudarek na turizmu in v gostinstvu. **Pogoji za sprejem:** Uspešno zaključena 8. šolska stopnja na ljudski šoli,

■ **Sprejemni pogoji,** sprejem brez sprejemnega izpita: pozitiven zaključek 8. šolske stopnje; pozitiven zaključek 4. razreda gimnazije, glavne šole 1. zmogljivostne skupine ali 2. z določenim uspehom. Drugi absolventi 8. šol. stopnje imajo sprejemni izpit.

■ **Prijave:** do konca februarja (v izjemnih primerih tudi pozneje). Prijavnice so na razpolago v tajništvu Dvojezične TAK. Informirate se lahko osebno ali po telefonu.

Dobra izobrazba je najboljša investicija za vašo bodočnost!

glavni šoli ali gimnaziji. Vsaj osnovno znanje obeh deželnih jezikov. Tudi za Višjo šolo od sledi odpade sprejemni izpit, če je zaključek na gimnaziji pozitiven ali so ocene na glavni šoli ustrezne. V kakšnem primeru je potreben sprejemni izpit, boste lahko izvedeli v osebem razgovoru z vodstvom šole. Prijave so mogoče osebno v šolski pisarni, po pošti ali po telefonu. Tiskovine za prijavo so na voljo v šolski pisarni, ki je odprta vsak dan od 8. do 15. ure, v sobotah do 12. ure, ali pa pri poklicnem svetovalcu na vaši šoli. Prijavnice lahko oddate vsaj do 28. februarja osebno ali pa na naslov:

Višja šola za gospodarske poklice
9184 Šentjakob, Šentpeter 25,
tel. 04253/2750, faks 2750-15.

Dr. Janko Zerzer, vodja šole

O SEMDESET LET je poteklo, odkar se je rodil v daljni Bosni in v krogu svojih odraščal vse prej kot v lepem in brezskrbnem letih otroštva. Kmalu je okusil in spoznal, da življenje ni »ojset« in se je zavedel, da pot, katero bo moral prehoditi, ne bo lahka. Ko je leta 1941 nacifašizem podjarmil in zasušnil tudi Jugoslavijo, je moral kot mlad fant nasilno zapustiti svoj rojstni kraj in iti na prisilno delo v tujino, k nam na Koroško, najprej v Pliberk in nato v elektrarno v Žvabeku. Tam je spoznal in okusil pravi obraz okupatorja, saj je delal z raznimi pripadniki narodov – vojnimi ujetniki – in doživljal trpinčenje, poniževanje in umiranje teh ubogih ljudi.

Spoznal je, da s tem barbarškim sistemom ne moreš drugače, kot da se mu upreš z orožjem. Iskal je zveze z ilegalnimi sodelavci Osvobodilne fronte in partizanskega gibanja. Ni jih bilo lahko najti, še posebno ne, ker ni bil domačin. S svojo poštenostjo in železno voljo pa si je pridobil zaupanje pri ljudeh, ki so sodelovali v odporniškem gibanju.

Vključil se je v vrste koroških partizanov in doživljal z njimi dobro in slabo. Kmalu je postal priljubljen pri vseh sodelavcih NOB in med partizani.

Bil je v tako imenovani Domnovi četi, med vojaškimi kurirji, katera je imela nalogo držati vezi med Vzhodnokoroškim odredom preko Šmarjete, Komlja in Žvabeka čez Dravo s partizani na Svinjski planini. Ta naloga ni bila lahka. Od vsakega posameznika je zahtevala predanosti, obilo poguma in tveganja. Tudi takrat, 12. oktobra 1944, ko so počivali pri

kmetu Apovniku na Komlju in so bili po izdaji napadeni od policije iz Pliberka, se je pogumno pognal iz smrtonosnega obroča in se z dvema drugima soborcema rešil gotove smrti. Vse ostale borce Domnove čete so Švabi na zverinski način pobili in jih zmetali v gorečo domačijo.

Po tem tragičnem dogodku je zbral nove borce in postal komandir te kurirske enote, ki je nadomestila padlo Domnovo

PLES V VOGRČAH

Na kmečkem plesu veselje in gneča

Zelo zadovoljni so bili organizatorji letošnjega predpustnega plesa v Vogrčah, saj se je ljudi pri Florijanu kar trlo. Mize so bile zasedene, domači

prosvetarji so pridno stregli goste, ansambel Fantje treh dolin je igral kot za stavo, pari so se pridno vrteli na plesišču. Brez formalnosti tudi tokrat ni šlo,

udeležence je v imenu Skupnosti južnokoroških kmetov pozdravil zbornični svetnik inž. Štefan Domelj iz sosednih Rinkol, v imenu slovenskega kmetijskega ministrstva pa državni sekretar Maksimilijan Bohorič. Gost iz Slovenije je bil tudi Boris Jež, direktor uprave za kmetijsko pospeševalno službo. Tokrat je bil bolj kulturniško razpoložen in je v počastitev slovenskega kulturnega praznika udeležencem recital Prešernovo Zdravljico. Pletli so se živahni pogovori o kmetijski problematiki, ob nekaterih mizah pa tudi o boleči sprtosti organizacij narodne skupnosti.

J. R.

NOV PREVOD

Prešernov Krst pri Savici pri Joklenu

Tudi kulturno društvo Pri Joklenu je proslavilo slovenski kulturni praznik. V nemščini in slovenščini sta brala Prešernov Krst pri Savici Jernej Kuntner in Klaus Detlev Olof; prvi je igralec iz Ljubljane, drugega pa poznamo kot profesorja na celovski univerzi. Posebnost pa je, da je Olof to mojstrovino prelil v nemški jezik. Bila je tako rekoč premiera, saj bo tiskan prevod v kratkem šele izšel. Olof je uporabil precej arhaičen način izražanja, ki se mu je zdel primerna za to več kot 150 let staro poezijo. Branje pa je uokviril še boroveljski ženski kvartet s slovenskimi

narodnimi. Razveseljivo je bilo tudi, da je prišlo kar precej občinstva, ki je zavzeto prisluh-

nilo, in čeprav bi si ne mislili, so nekateri prvič spoznali Sonetni venec.

S. W.

Prevajalec K. D. Olof in igralec Jernej Kuntner, levo boroveljske pevke

četo. S svojo iznajdljivostjo, pogumom, preprostostjo in poštenostjo je postal poznan po vsej Koroški. Ljudje so mu zaupali in ga spoštovali. Vedno so spraševali, kje je Jurij, kdaj spet pride. Bil je sprejet v vseh partizanskih domačijah kot domačin in od tedaj je postal naš Jurij za vse življenje.

In ko je 8. maja 1945 prišla tista čudovita pomlad in z njo

Kljub razdajanju za druge pa današnji slavljeneč nikoli po vojni ni pozabil svojih soborcev, prijateljev in znancev na zamejskem Koroškem. Vedno je rad prihajal med svoje in dal pobude za nove stike in sodelovanje. Po njegovi zaslugi so postajali stiki med borci Vojnika in Koroške vedno bolj živi in tovariški. Njegova zasluga je tudi, da smo se ZB

obogatijo našo spominsko praznovanje.

Na počastitvi, ki so se je udeležili predstavniki Zveze koroških partizanov, je podpredsednik Lipej Kolenik tudi dejal: »Spoštovani Jurij, ni primera, da bi ostale te naše v partizanih skovane vezi tovarštva in prijateljstva tako trdne in plodovite vsa ta dolga leta po vojni, kot pa s Tabo in Tvojimi Vojničani in

Koroški borec Jurij Bojanović 80-letnik

tako krvavo priborjena svoboda, se je naš slavljeneč vrnil v svojo domovino, da pomaga pri njeni obnovi. Za svojo življenjsko družico si je izbral sotrpinko iz Bele krajine, ki je bila od leta 1942 v uničevalnem taborišču v Auschwitzu, in si z njo ustvaril družino. Z izredno pridnostjo sta si zase in za otroke postavila hišo, ter pomagala še drugim na vseh področjih. Posebo še mlademu naraščaju, poleg tega pa je hodil v službo in tam vestno opravljal zapupano nalogo.

Poleg vsega pa se je tovariš Jurij udeleževal predvsem v Zvezi borcev, požarni brambi, pač povsod, kjer je bilo potrebno. Za vse to njegovo delo in prizadevanje je lansko leto od občine prejel zlato obličje.

Vojnik in Zveza koroških partizanov pobratili in da ulica v Vojniku nosi ime po koroškem borcu Karlu Prušniku-Gašperju. Navezal je tudi stike med našim Slovenskim prosvetnim društvom »Edinost« v Pliberku in prosvetnim društvom v Vojniku, katerega sodelovanje je bilo zelo uspešno.

Potem ko smo leta 1972 na Komlju postavili spomenik padli Domnovi četi, na spominske svečanosti ne prihaja on sam, temveč z njim tudi mnogo drugih, da se skupaj spomnimo tistih, ki so umirali in padli za svobodo slovenskega in drugih narodov. V zadnjem času se prav z njegovo zavestjo in pomočjo vojniškega župana Bena Podergajsa udeležuje vedno več skupin, ki

Celjske regije. Vse to zmore le človek plemenitega srca, širine, poštenosti in neumornega delovanja za svoje, za skupnost in vse tiste, ki so poštene in razumejo čas, ko je bil slovenski narod obsojen na smrt in se uspešno uprl.

Kakor si Ti postal priznan, priljubljen in spoštovan pri nas, tako se tudi mi počutimo pri Vas kot bratje, ki pridejo k svojim na obisk.

Dragi slavljeneč, v imenu Zveze koroških partizanov in nas vseh, predsednika in tajnice SPD Pliberk, Jožka in Anite Hudl, se Ti srčno zahvalujemo za vso Tvojo plemenito delo in Ti želimo še mnogo zdravih in srečnih let v krogu svojih in tudi med borci, prijatelji in znanci s Koroške. ■

Požrtvovalno, vendar poraz - 0:3

Igralci spet bolj sproščeni

Dobljani so se hrabro borili - DESNO legionar Ivajlo Stefanov (Donaukraft)

Foto: SV

Preteklo soboto so Dobljani v Wolfsbergu gostili moštvo Donaukrafta z Dunaja, ki trenutno suvereno vodi v moštvenem play-off tekmovanju.

Po velikih napetosti in grozečem razpadu celotnega moštva teden poprej so Dobljani očitno le premostili krizo v klubu in tekmo proti izredno močnemu Donaukraftu pričeli nepričakovano agresivno in presenetljivo šli v vodstvo s 5:1. Dobljani so igrali dokaj dopadljivo, vendar so set izgubili s 6:15. Drugi niz je bil bolj izenačen in bilo je videti nekaj

lepih akcij na obeh straneh. Legionar Stefanov, eden najboljših in tudi najvišjih igralcev pri Donaukraftu, je pokazal svojo briljantnost in poskrbel za odločilne točke gostov. Dobljani so se hrabro borili vendar so set izgubili s 9:15. V tretjem nizu so domačini šli v vodstvo s 3:1 in se približali na 10:10.

PRVENSTVENA TEKMA:

SK Aich/Dob - Salzburg

v petek,

13. 2., ob 19. uri

v športni dvorani Wolfsberg

Proti koncu tekme pa so se vrstile nepotrebne napake in gostje so set zaslužno dobili s 10:15.

Trener Bojan Ivartnik po tekmi: «Uspešno smo se upirali in z malo več borbenosti bi lahko set tudi dobili; igrali smo zelo solidno. Naredili smo nekaj napak, igralci so imeli preveč respekta pred nasprotnikom. Napetosti, ki so se v zadnjih tednih zaradi številnih treningov (še vedno na tujem) in napornih tekem stopnjevale ter končno izbruhnile, so mimo.»

M. Š.

NA SEDEŽU Olimpijskega komiteja Slovenije-Združenja športnih zvez (OKS-ZŠZ) v Ljubljani se je pretekli teden vršil tradicionalni letni programski sestanek s krovimi športnimi organizacijami Slovencev v zamejstvu. Slovensko športno zvezo (SŠZ) sta zastopala predsednik Marijan Velik in poslovodni tajnik Ivan Lukan, Združenje slovenskih športnih društev v Italiji (ZSSDI) pa predsednik Jure Kufersin in član predsedstva Mario Šuštaršič.

Na sestanku, vodila ga je predsednica komisije za mednarodno sodelovanje Tjaša Andree-Prosenec, so nadalje sodelovali predstavniki ministrstva za šport Zoran Verovnik, s strani Olimpijskega komiteja pa Janez Matoh, Vili Sekereš in Marjan Jemec.

Udeleženci programskega sestanka so po izčrpnih razpravi soglasno sprejeli naslednje pomembnejše sklepe:

a) podporo kandidaturi treh dežel za zimske olimpijske igre 2006 na tromeji Avstrija-Slovenije-Furlanija Julijska krajina, pri čemer bo OKS-ZŠZ skušal

Programski sestanek OKS z zamejskimi športnimi organizacijami v znamenju krepitve sodelovanja in ZOI 2006

pomagati preko organizacijskega komiteja vključiti v delo športne strukture SŠZ na Koroškem kot ZSSDI v Furlaniji-Julijski krajini,

b) krepitev prizadevanj za večjo prisotnost slovenske manjšine pri bilateralnem sodelovanju OKS-ZŠZ z olimpijskima komitejima Avstrije in Italije ter

c) pomoč zamejskim športnim organizacijam s strani OKS in drugih slovenskih ustanov pri doseganju ugodnejših pogojev za njihovo delovanje, še zlasti pri ustvarjanju finančno-materialne osnove.

DEŽELNI NORDIJSKI CENTER ZAHOMC SPOROČA

Bank Austria in Sulzenbacher-Cup

Tekomovanje - nedelja, 15. 2. 1998, ob 9. uri - smučarski skoki, ob 14. uri kombinacijski tek ■ Treninki - sobota, 14. 2., od 12-14 Pravo nastopa imajo šolarji I in II, mladina I in II in juniorji in skakalci splošne kategorije.

PRIJAVE SPREJEMA do 12. 2.: Franc Wiegeler, Zahomc 17, 9613 Bistrica na Zilji. Tel./faks: 04256/3302 ali 0663/046287

Prisrčno vabljeni!

Slovensko planinsko društvo vabi na natečaj

»Planine v sliki«

Vsak udeleženec lahko odda 3 slike s planinskimi motivi v velikosti 30 x 21. Slike pošljite do 30. 3. 1998 na Slovensko planinsko društvo, Tarviser Straže 16, A-9020 Celovec.

Nogometno prvenstvo v dvorani - 2. krog

SAK pod 10
igra v Vetrinju,
15. 2. 98 od 14. ure dalje
SAK II pod 12
igra v Wolfsbergu,
15. 2. 98 od 9. ure dalje

ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE NAGANO '98

Medalje za Avstrijo

Po slavnostni otvoritvi 18. zimskih olimpijskih iger preteklo soboto v Naganu nagaja marljivim organizatorjem močno sneženje, snežna odeja je debela več kot meter. Žrtev vremenskega kaosa so predvsem alpske discipline, kjer si Avstriji obetajo nekaj medalj.

V ženskem deskanju, v veleslalomu je Avstrijka Brigitte Köck osvojila bron in s tem prvo medaljo za rdeče-belo rdeče. V petem dnevu je bila

avstrijska bera večja. V ženskem superveleslalomu sta srebro in bron osvojili Michaela Dorfmeister in Veronika Meissnitzer, v sankanju bron Angelika Neuner, v skakanju na mali skalnici bron Andi Wildhölzl, po preverjanju dopinga in odvzemu zlate medalje Kanačanu pa je bron v deskanju - veleslalom - pripadel Dietru Krassnigu. Sankašu Markusu Procku je pri enosedih uspelo le četrto mesto.

M. Š.

NOGOMET

SAK oslabiljen v novo sezono

V zimskem prestopnem roku je moral SAK zaradi varčevalnih ukrepov oddati kar dva najbolj izkušena standardna igralca: Harald Kudler se bo spomladi pridružil Bad Bleibergu in Marjan Sadjak Globašanom. Klub sta zapustila še Lojze Možina (Pliberk) in Saša Sienčnik, ki bo okrepljen uspešno Rikarjo vas, katero trenira Jože

Fera. Prijav novih igralcev pa tokrat ni bilo. Mnenje nekaterih odbornikov, da bo mogoče tudi z manjšim kadrom zagotoviti obstoj v regionalni ligi, pa se bo šele izkazalo kot pravilno ali napačno ob koncu v igredne sezone. Treningi za spomladansko kolo, ki se bo pričelo konec marca, pa so že v polnem teku.

M. Š.

Mladi šahisti točkujejo

Strokovno delo mag. Franca Rulitza in Dunje Lukan z mladimi šahisti Slovenske športne zveze se že obrestuje. Konec preteklega tedna je mlada četverica (na sliki z leve: Simon Einspieler, Roman Weber, Štefan Reichmann in Mitja Kolter) pri Korenu gostila moštvo Celovec-vzhod II in prvič v tekočem prvenstvu v 4. razredu iztržila 1,5 točke. Na prvi deski

je Roman Weber iz Želuc po kvalitetni igri remiziral z nad 200 Elo točk močnejšim igralcem, Štefan Reichmann pa je v končnici prelisil svojega nasprotnika in ga celo premagal. Mitja Kolter in Simon Einspieler sta se šele po hudi borbi vdala. Trenersko delo in nastope mladih šahistov kot sponzor podpira Posojilnica-Bank Bilčovs.

I. L.

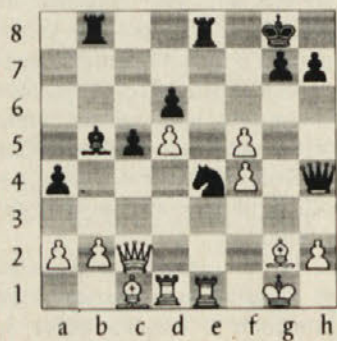
ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 5

Silvo Kovač

Furman - Batigin/Kalinin 1950

Na belega kralja v rokadi so črne figure usmerile svoje delovanje, vendar sta prva in druga vrsta belega dobro zavarovani. Črni, ki je na pote-

zi, pa išče možnost napada v taktičnih zapletih. To mu tudi uspe in beli se znajde v težkem položaju iz katerega ni več rešitve.

Rešitev štev. 4

Velemojster dr. Euwe je s potezo 1...Tb2! odstranil s poševnice a1 - h8 nevarnega belega lovca. Po 2.Tb2: De5! Dvojni napad črne dame - na polje h2 in b2. Beli brani trdnjavo s potezo 3.Tfb1 Dh2: + 4.Kf1 Lf4! in namesto belega kralja je črni ulovil belo damo in beli se je vdal!